

Landsbygds- och
intrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Transportstyrelsens rapport "Ett ökat hamnskydd. Redovisning av regeringens uppdrag att genomföra en analys av hamnskyddsdirektivets bestämmelser om hamnskyddsgränser och hamnskyddsmyndighet"

Er beteckning: LI2025/00726

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Skåne län (Länsstyrelsen) yttrar sig över Transportstyrelsens rapport *Ett ökat hamnskydd* (TSG 2024-3102).

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslagen om ökat hamnskydd som lämnas i rapporten men vill föra fram följande synpunkter.

1 Uppdrag och genomförande

1.4 Närliggande regelverk

Som framgår av rapporten finns det andra regelverk som på olika sätt syftar till att skydda eller berör säkerhet i hamnområden.

I rapporten anges att "säkerhetsskyddslagen har en direkt koppling till hamnskyddsreglerna". Detta då "...det kan finnas personal i hamnar som ska genomgå bakgrundskontroll och/eller säkerhetsprövning. Det är inom ramen för säkerhetsskyddslagen som detta är möjligt".

Ovanstående skrivning visar, enligt Länsstyrelsen, tydligt att det råder oklarhet kring vilken lagstiftning som är normerande för utredningen *Ett ökat hamnskydd*.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang föra fram följande:

- Syftet med säkerhetsskyddslagstiftningen är att skydda Sveriges säkerhet och är konsekvensdrivet det vill säga vilken skada på Sveriges säkerhet kan uppstå.
- Skyddslagens syfte är att skydda mot sabotage, terrorism, grovt rån och spioneri och skydd för allmänheten.
- Lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster syftar till att uppnå en hög nivå på säkerheten i nätverk och informationssystem för samhällsviktiga tjänster inom bland annat transport (hamnar) och digitala tjänster.

Som framgår ovan har regelverken olika syften och det blir därmed, enligt Länsstyrelsen, oklart vilken lagstiftning som ska vara normerande för att exempelvis genomföra en hamnskyddsutredning och därmed en hamnskyddsplan.

Det uppstår även, enligt Länsstyrelsen, en intressekonflikt mellan fri handel och behov av skyddsåtgärder i ett hamnskyddsområde om inte syftet och lagstiftningen med ökat hamnskydd framgår tydligare.

1.5 Behov av vidare utredning

Länsstyrelsen instämmer i att det finns behov av att utreda flera frågor kopplat till hamnskydd och närliggande regelverk som inte behandlas i föreliggande rapport. Liksom anges i rapporten gäller det bland annat informationsdelning och sekretessfrågor kopplat till hamnskyddet, både mellan och inom myndigheter. Enligt Länsstyrelsen behöver även roller, ansvar och mandat utredas och förtydligas. Det är idag otydligt vem som ansvarar för vad samt vilken lagstiftning som är normerande och som ansvaret ska utgå ifrån.

3 Förbättrat genomförande av direktivet

3.4 Hamnskyddsutredning görs av Transportstyrelsen

Av rapporten framgår att Transportstyrelsen, i egenskap av tillsynsmyndighet, föreslås få i uppgift att både göra hamnskyddsutredningar och att fastställa/godkänna dessa. I rapporten framgår att frågan om det är lämpligt att en och samma aktör både ska göra utredningen och godkänna den inte behöver utgöra en konflikt.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang föra fram följande: En tillsynsmyndighet är en myndighet som ansvarar för att övervaka och säkerställa efterlevnaden av lagar och andra författningar.

I regeringens tillsynsskrivelse (Skr 2009/10:79) anges bland annat att "tillsyn bör utföras av ett organ som är självständigt från den verksamhet som tillsynen riktas mot. Detta garanterar trovärdigheten i tillsynen. I de fall då det bedöms finnas skäl för att statliga myndigheter eller kommuner ska ansvara för både drift och tillsyn av en verksamhet bör självständigheten garanteras genom en tydlig åtskillnad av ansvaret för drift och tillsyn inom organisationen".¹ Med hänvisning till ovanstående ställer sig Länsstyrelsen tveksam till om det är lämpligt att, som i detta fall, en myndighet både göra hamnskyddsutredningar och fastställer/godkänner desamma. Om ett sådant system ska fungera bör, liksom framgår ovan, självständigheten däremellan säkerställas.

3.7 Polismyndigheten är hamnskyddsmyndighet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att Polismyndigheten ska vara hamnskyddsmyndighet för de hamnar som omfattas av lagen.

4 Konsekvensanalys

4.4.4 Andra statliga myndigheter

I rapporten föreslås att bland annat länsstyrelserna ska få tillkommande uppgifter genom att ingå i hamnskyddskommittéer samt en skyldighet att bidra med information och i övrigt bistå i arbetet med utarbetandet av hamnskyddsutredningar och hamnskyddsplaner.

I rapporten redovisas en grov uppskattning av vad det skulle innebära i kostnad för bland annat Länsstyrelsen att delta i hamnskyddskommittéer.

När det gäller skyldigheten att bidra med information och bistå i arbetet med hamnskyddsutredningar anges det i rapporten att detta kan innebära kostnader för berörda myndigheter, bland annat Länsstyrelsen. Hur omfattande detta arbete skulle kunna vara har dock inte kunnat anges.

¹ Regeringens skrivelse 2009/10:79 En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn, sid 16

Länsstyrelsen bedömer att den beräkning av tidsåtgång och kostnader för de tillkommande uppgifterna som redovisas i rapporten är bristfällig och anser att en fördjupad analys krävs.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen noterar att nomenklaturen avseende begrepp inom säkerhet (verksamhetsskydd och säkerhetsskydd) inte följer vedertagna begrepp inom området. Exempelvis är begreppen "säkerhetstillbud" och "skyddsorganisation" inte vedertagna begrepp i detta sammanhang. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att använda de begrepp som finns och är etablerade på området för att undvika missuppfattningar.

Det vore, enligt Länsstyrelsenöverlag bra om de olika begrepp som används i rapporten förklaras i rapporten och i lagen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Kajsa Helmbring med tillsynsjurist Birgitta Fredriksson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf enhetschef Rutger Granberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.